

15 -06- 2022

2022

Архивски број/Numër arkivi: 08-6993/1
До/Drejtuar: _____

Предмет: Доставување на Буџетски циркулар за 2023 година/
Lënda: Dorëzimi i Qarkores buxhetore për vitin 2023

Почитувани,

Të nderuar,

Министерството за финансии до буџетските корисници на централната власт и фондовите доставува инструкции во форма на Буџетски циркулар заради доставување на барање за изготвување на Предлог буџетот за 2023 година. Врз основа на доставените Буџетски барања од буџетските корисници, Министерството за финансии ќе пристапи кон подготовка на Предлог Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година.

Ministria e Financave u dorëzon shfrytëzuesve buxhetorë të pushtetit qendror dhe fondeve instruksione në formë të Qarkores buxhetore për dorëzimin e kërkesës për përgatitjen e Propozim buxhetit për vitin 2023. Në bazë të Kërkesave buxhetore të dorëzuara nga shfrytëzuesit buxhetorë, Ministria e Financave do të fillojë me përgatitjen e Propozim buxhetit të Republikës së Maqedonisë së Veriut për vitin 2023.

При подготовка на буџетските барања за 2023 година, буџетските корисници треба да ги почитуваат начелата на економичност и рационалност во трошењето на буџетските средства и спроведување на дисциплинирана буџетска потрошувачка во насока на рестриктивна и ригорозна контрола на помалку продуктивните трошоци и нивно сведување на минимум. Истовремено треба да се имаат во предвид и основните приоритети на среднорочната фискална политика кои се во насока на макроекономска стабилност и фискална консолидација,

Gjatë përgatitjes së kërkesave buxhetore për vitin 2023, shfrytëzuesit buxhetorë duhet t'i respektojnë parimet e ekonomizimit dhe racionalitetit në shpenzimin e mjeteve buxhetore dhe zbatimin e konsumit të disiplinuar buxhetor në mënyrë që të kontrollojnë në mënyrë rigoroze dhe kufizuese kostot më pak produktive dhe uljen e tyre në minimum. Njëkohësisht, duhet të merren parasysh prioritetet themelore të politikës fiskale afatmesme që janë në drejtim të stabilitetit makroekonomik dhe konsolidimit fiskal, me qëllim të

со цел овозможување на поволни услови за забрзан економски развој, редизајнирање на структурата на јавните финансии преку зголемено учество на капиталните расходи, како и зајакнување на процесот на планирање, извршување и известување за јавните финансии. Во услови на здравствена КОВИД-19 криза во претходните години и на продлабочена економска криза оваа година предизвикана од надворешни фактори и влијанија, фискалната политика е насочена кон зачувување на макроекономската стабилност и спроведување на рестриктивна буџетска потрошувачка согласно реалните можности на страната на приходите и ефикасно управување со јавниот долг, без притоа да се предизвика неоправдано зголемување на долгот до ниво кое може да ја загрози стабилноста на економијата и економскиот раст на државата.

Како и претходните години, буџетските барања за 2023 година ќе се пополнуваат електронски, преку апликацијата Е-циркулар, достапна на следниот линк: <https://ecirkular.finance.gov.mk/>.

Буџетските барања се доставуваат до Министерството за финансии на два начина: во електронска форма преку апликацијата Е-циркулар и во печатена форма, со потпис на раководното лице и печат на институцијата. Во печатена форма се доставуваат и дополнителните обрасци, креирани во Excel формат и внесени во апликацијата Е-циркулар. Подетални инструкции за начинот на пополнување и доставување на

mundësimit të kushteve të favorshme për zhvillim të përsheptuar ekonomik, ridizajnimin e strukturës së financave publike nëpërmjet rritjes së pjesëmarrjes së shpenzimeve të kapitalit dhe përforcimit të procesit të planifikimit, realizimit dhe raportimit të financave publike. Në kushtet e krizës shëndetësore COVID-19 gjatë viteve paraprake dhe thellimit të krizës ekonomike këtë vit të shkaktuar nga faktorë dhe ndikime të jashtme, politika fiskale është në drejtim të ruajtjes së stabilitetit makroekonomik dhe zbatimit të konsumit buxhetor restriktiv në përputhje me mundësitë reale në anën e të hyrave dhe menaxhimin efikas me borxhin publik, pa shkaktuar rritje të pajustificuar të borxhit në nivel që mund të rrezikojë stabilitetin e ekonomisë dhe rritjen ekonomike të vendit.

Kërkesat buxhetore për vitin 2023, ashtu si në vitet paraprake, do të plotësohen në mënyrë elektronike, përmes aplikacionit E-qarkore, në linkun e mëposhtëm: <https://ecirkular.finance.gov.mk/>.

Kërkesat buxhetore dorëzohen në Ministrinë e Financave në dy mënyra: në formë elektronike përmes aplikacionit E-qarkore dhe në formë të shtypur, me nënshkrimin e personit udhëheqës dhe vulën e institucionit. Në formë të shtypur dorëzohen edhe formularët tjerë, në format Excel dhe të vendosur në aplikacionin E-qarkore. Instruksione më të detajuara për mënyrën se si të plotësohen dhe

буџетските барања се дадени во Насоките за подготовка на Предлог буџетската пресметка за 2023 година.

Вашето Предлог буџетско барање потребно е да биде изготвено во рамки на максималните износи на расходи, утврдени од страна на Владата на Република Северна Македонија и дадени во прилог на овој допис.

Согласно член 20-б од Законот за вработените во јавниот сектор, буџетските корисници од прва линија се должни заедно со предлогот на буџетското барање да го достават на согласност и предлог Годишниот план за вработување за 2023 година.

Предлогот на буџетското барање изготвено во рамките на максимално утврдените износи на расходи, заедно со предлог Годишниот план за вработување за 2023 година, Стратешкиот план и соодветно текстуално и аргументирано образложение за висината на бараните средства, потребно е да го доставите писмено и електронски, до Министерството за финансии-Сектор за буџет и фондови, најдоцна до 1 септември 2022 година. Стратешкиот план кој е составен дел на буџетското барање треба да содржи квантифицирани програми, активности, цели и приоритети, усогласени со буџетското барање.

За буџетските корисници на централната власт и фондовите кои буџетското барање нема да го достават во наведениот рок или пак достават

dorëzohen kërkesat buxhetore janë dhënë në Udhëzimet për përgatitjen e Propozim përlllogaritjes buxhetore për vitin 2023.

Propozim kërkesa juaj buxhetore duhet të përgatitet në kuadër të vlerave maksimale të shpenzimeve, të përcaktuara nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe t'i bashkëngjitet kësaj shkrese.

Në bazë të nenit 20-b të Ligjit për të punësuarit në sektorin publik, shfrytëzuesit buxhetorë të linjës së parë detyrohen që së bashku me propozim kërkesën buxhetore ta parashtrojnë për marrje të pëlqimit edhe Propozim planin vjetor të punësimit për vitin 2023.

Propozim kërkesa buxhetore e përgatitur në kuadër të vlerave maksimale të përcaktuara të shpenzimeve, së bashku me propozimin e Planit vjetor të punësimit për vitin 2023, Planin strategjik dhe arsyetimin përkatës tekstual dhe të argumentuar për mjetet e kërkuara, duhet të dorëzohet me shkrim dhe në mënyrë elektronike në Ministrinë e Financave - Sektori për buxhet dhe fonde, më së voni deri në datë 1 shtator 2022. Planin strategjik që është pjesë integrale e kërkesës buxhetore duhet të përfshijë programe, aktivitete, qëllime dhe prioritete të kuantifikuara, të harmonizuara me kërkesën buxhetore.

Për shfrytëzuesit buxhetorë të pushtetit qendror dhe fondet që nuk do të dorëzojnë kërkesë buxhetore brenda afatit të caktuar ose parashtrojnë

некомплетно буџетско барање кое не содржи стратешки план, Министерството за финансии во нивно име ќе изготви предлог на буџет.

kërkesë buxhetore jo të kompletuar që nuk përfshin planin strategjik, Ministria e Financave do ta përgatisë propozim buxhetin në emër të tyre.

По приемот на пополнетите обрасци, дополнително ќе бидете известени за усогласувањето на Вашето предлог буџетско барање за 2023 година.

Pas marrjes së formularëve të plotësuar, do të njoftoheni në mënyrë shitesë për harmonizimin e propozim kërkesës suaj të buxhetit për vitin 2023.

Со почит,

Me respekt,

МИНИСТЕР/MINISTËR
Dr. Fatmir Besimi

ПРИЛОГ/SHTOJCË:

Насоки за подготовка на Предлог буџетската пресметка за 2023 година/
Udhëzime për përgatitjen e Propozim përlllogaritjes buxhetore për vitin 2023
Максимални износи на расходи 2023-2027 година/
Vlerat maksimale të shpenzimeve për periudhën 2023-2027

Изработил/Përgatiti: Наташа Каровчевска
Проверил/Verifikoi: Тоше Пановски
Согласен/Rajtohet: Аница Иваноска Стрезовски/Тања Трипунова
Одобрил/Miratoi: д-р Јелена Таст

НАСОКИ ЗА ПОДГОТОВКА НА
ПРЕДЛОГ БУЏЕТСКАТА ПРЕСМЕТКА ЗА 2023
ГОДИНА

Скопје, јуни 2022 година

ВОВЕД

Министерството за финансии до буџетските корисници на централната власт и фондовите доставува инструкции во форма на Буџетски циркулар заради доставување на барање за изготвување на Предлог буџетот (во натамошниот текст Циркулар). Во циркуларот се содржани насоките за подготвување на предлог буџетските барања и упатствата за едноставно и правилно пополнување на барањето и обрасците. Врз основа на доставеното буџетско барање и пополнетите обрасци од буџетските корисници, Министерството за финансии ќе пристапи кон подготовка на Предлог Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година.

При подготовка на буџетските барања за 2023 година, буџетските корисници треба да ги почитуваат начелата на економичност и рационалност во трошењето на буџетските средства и спроведување на дисциплинирана буџетска потрошувачка во насока на рестриктивна и ригорозна контрола на помалку продуктивните трошоци и нивно сведување на минимум. Истовремено треба да се имаат во предвид и основните приоритети на среднорочната фискална политика кои се во насока на зачувување на макроекономската стабилност и етапна фискална консолидација, со цел овозможување на поволни услови за забрзан економски развој, редизајнирање на структурата на јавните финансии преку зголемено учество на капиталните расходи, како и зајакнување на процесот на планирање, извршување и известување за јавните финансии. Во услови на здравствена КОВИД-19 криза во претходните години и на продлабочена економска криза оваа година предизвикана од надворешни фактори и влијанија, фискалната политика е насочена кон зачувување на макроекономската стабилност и спроведување на рестриктивна буџетска потрошувачка согласно реалните можности на страната на приходите и ефикасно управување со јавниот долг, без притоа да се предизвика неоправдано зголемување на долгот до ниво кое може да ја загрози стабилноста на економијата и економскиот раст на државата.

Раководителите на буџетските корисници се обврзани предлогот на буџетско барање да го достават до Министерството за финансии најдоцна до 1 септември 2022 година. За буџетските корисници кои не доставиле буџетско барање во предвидениот рок, Министерството за финансии во нивно име ќе изготви предлог на буџет.

Согласно член 20-б од Законот за вработените во јавниот сектор, буџетските корисници од прва линија се должни заедно со предлогот на буџетското барање да го достават на согласност и предлог Годишниот план за вработување за 2023 година.

Кон буџетското барање задолжително треба да се приложи Годишниот план за вработување за 2023 година, Стратешкиот план и текстуално аргументирано образложение за износот на бараните средства.

МАКРОЕКОНОМСКИ ПРОЕКЦИИ

По заздравувањето на домашната економија изминатата година, во 2022 година се предвидува враќање на преткризното ниво, иако на пониско ниво во однос на претходната проекција, како резултат на економските последици од руско-украинскиот воен конфликт, односно влошување на веќе нарушените глобални синџири на снабдување и пазарот на енергија, силен раст на цените на примарните прехранбени и енергетски производи на меѓународниот пазар, намалена доверба на инвеститорите итн. На среден рок се очекува постепено стабилизирање на глобалните синџири на снабдување, а со тоа и на надворешната побарувачка, што придружено со очекувањата за поповолен амбиент за инвестирање и забрзан раст на домашната побарувачка имплицира поповолни домашни економски текови, односно извозна активност, инвестиции и потрошувачка.

Економскиот раст во 2022 година е проектиран на 3,2%, а во периодот 2023-2027 година, согласно основното среднорочно сценарио се предвидува просечен годишен раст од 5,5%, придвижен од домашната побарувачка, додека нето-извозот се очекува да има негативен придонес, кој се предвидува постепено да се стесни, во услови на раст и на извозот и на увозот.

Реалниот раст на бруто-инвестициите е проектиран на 5% во 2022 година, а во периодот 2023-2027 година инвестициите се очекува да забележат просечен годишен раст од 8,8%. Растот на инвестициите се заснова на очекуваниот раст на приватните инвестиции, во услови на постепено зголемување на довербата на деловните субјекти, поинтензивен прилив на странски инвестиции, очекуваниот фискален импулс кој ќе биде канализиран преку зголемени капитални расходи, но и зголемена поддршка за развој на приватниот сектор и зајакнување на конкурентноста, поддршка на иновативната дејност и технолошкиот развој на претпријатијата.

Приватната потрошувачка се очекува да забележи реален раст од 3,3% во 2022 година, при што влијанието на ценовните притисоци врз доходот на домаќинствата ќе биде неутрализиран преку зголемената минимална плата, зголемените пензии, но и преку други владини мерки за ублажување на ефектите од ценовниот шок. Поволните движења кај приватната потрошувачка се очекува да продолжат во периодот 2023-2027 година, за кога е проектиран просечен годишен раст од 3,7%, поткрепено од очекувањата за натамошно подобрување на состојбата на пазарот на работна сила, натамошен пораст на дознаките и раст на расположливиот доход на домаќинствата. Позитивни ефекти врз приватната потрошувачка се очекуваат и од кредитната поддршка на банките.

Растот на јавната потрошувачка е проектиран на 1,2% во 2022 година. Во наредните години јавната потрошувачка се очекува да расте со слично темпо, односно е проектиран просечен годишен раст од 1,2% во периодот 2023-2027

година, што се должи на напорите за намалување на помалку продуктивните буџетски расходи и нивно рационализирање и спроведување на процес на фискална консолидација на среден рок.

Проектираните надолни корекции на глобалниот економски раст и на надворешната побарувачка за 2022 година, значат и понизок раст на извозот на добра од страна на домашните компании, кој што е проектиран на 4,2% на реална основа. На среден рок, во услови на очекувано стабилизирање на растот на надворешната побарувачка и зголемување на извозниот потенцијал во земјата преку прилив на странски инвестиции, извозот се очекува да има солиден придонес врз економскиот раст, односно е предвидено да забележи просечен годишен раст од 8,7% во периодот 2023-2027 година.

Во услови на умерен раст на извозната активност и домашната побарувачка, реалниот раст на увозот на стоки и услуги е проектиран на 4,4% за 2022 година, што имплицира негативен придонес на нето-извозот врз економскиот раст. Во наредниот период се предвидува одредено стабилизирање на увозната побарувачка, односно просечен годишен раст на увозот на стоки и услуги од 7,6% во периодот 2023-2027 година, но и постепено стеснување на негативниот придонес на нето-извозот врз економскиот раст.

Во наредниот период, со постепено враќање на довербата на инвеститорите и подобрување на очекувањата на деловните субјекти, се предвидува раст на побарувачката за работна сила, поттикната и преку активните мерки и програми за вработување и поддршката на домашните и странските претпријатија за отворање на нови работни места. Според основното макроекономско сценарио, во 2022 година се очекува раст на бројот на вработени од 1,6%, а во периодот 2023-2027 година вработеноста е предвидено да расте со повисоко темпо, односно е проектиран просечен годишен раст од 3,6%. Растот на вработеноста во овој период се очекува да се одрази и врз понудата на работна сила, која е проектирано во просек годишно да се зголеми за 1,8%. Ваквите движења на пазарот на трудот ќе придонесат просечната стапка на невработеност во 2027 година да се намали на 8,2%, додека просечната стапка на вработеност да се зголеми на 54,7%.

Во однос на платите, во 2022 година се очекува интензивирање на растот, проектиран на 11%, во услови на покачување на минималната плата во март, зголемување на платите во секторот образование, како и пораст на платите во високо-продуктивните дејности, како што се информациско-комуникациската дејност, стручни, научни и технички дејности. На среден рок, во периодот 2023-2027 година номиналниот раст на просечната плата се очекува да изнесува 6,3% годишно.

Стапката на инфлација во 2022 година е проектирана на 7,2%, што претставува интензивирање на инфлацијата споредено со 2021 година, во услови на забрзан раст на цените во првата третина од годината и нагорно придвижување на цените на примарните прехранбени производи и на енергенсите на меѓународниот пазар и соодветно на увозните цени. Во 2023 година се очекува

намалување на инфлациските притисоци и забавување на стапката на инфлација на ниво од 3,5%, пред да се стабилизира на 2% во наредниот среднорочен период, при очекуван умерен раст на странската ефективна инфлација и делумно под влијание на домашната побарувачка.

Дефицитот на тековната сметка на платниот биланс е предвидено да бележи проширување во 2022 година и да изнесува 4,3% од БДП, што се должи на очекуваното продлабочување на трговскиот дефицит, во услови на нови нарушувања на синцирите на снабдување и натамошен раст на цените на примарните производи на светските берзи, а во помала мера и на намаленото ниво на приватни трансфери од странство. Во наредниот среднорочен период се предвидува подобрување на дефицитот на тековната сметка, односно негово намалување на ниво од 1,8% во 2027 година, што произлегува од проектираното стеснување на трговскиот дефицит, во услови на нормализирање на состојбите во глобалната и домашната економија.

Основното макроекономско сценарио е придружено со ризици, кои се оценуваат како надолни во однос на проектираниот економски раст. Ризиците се главно поврзани со времетраењето и воениот интензитет на руско-украинскиот конфликт и ефектите од тековните и евентуалните дополнителни санкции кон Русија и обратно, како и со идниот тек на пандемијата од аспект на евентуална појава на нови варијанти на вирусот, фактори кои би довеле до нови нарушувања на глобалните синцири на снабдување и надворешната побарувачка, влошена доверба и очекувања на деловните субјекти и потрошувачите. Со оглед на неизвесноста на цените на примарните производи на меѓународниот пазар, значителни ризици постојат и во однос на проектираната домашна инфлација.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија претставуваат збир на цели и иницијативи кои буџетските корисници на централната власт и фондовите задолжително ги вклучуваат во своите буџети преку владини програми и потпрограми.

Буџетските корисници изготвуваат тригодишен стратешки план во кои се содржани програмите и активностите за остварување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија, како и целите и приоритетите на буџетскиот корисник за истиот период. Стратешките планови на буџетските корисници треба да содржат квантифицирани програми, активности, цели и приоритети на буџетските корисници за тригодишниот период, конзистентни со предлог буџетското барање. Стратешките планови на буџетските корисници се составен дел од буџетското барање на буџетскиот корисник кое се доставува до Министерството за финансии.

При подготовка на буџетското барање, буџетските корисници се упатуваат да обезбедат континуитет во остварувањето на стратешките приоритети, доколку активностите кои што тие ги реализираат сеуште се во функција на остварување на истите. Средствата наменети за остварување на стратешките приоритети, буџетските корисници се должни да ги обезбедат во рамките на максимално утврдените износи на расходи за 2023 година.

Согласно Одлуката за утврдување стратешки приоритети за 2023 година и понатаму останува определбата на Владата на Република Северна Македонија за остварување на најважните стратешки приоритети и тоа:

- обезбедување забрзан, одржлив и инклузивен економски раст, повисок животен стандард и квалитет на живот на граѓаните;
- унапредување на енергетската транзиција, инвестирање во енергетска ефикасност и зелен развој, намалување на аерозагадувањето и влијанието на климатските промени;
- справување со последиците од светската пандемија предизвикана од КОВИД-19 и други кризи;
- успешно водење на пристапните преговори со Европската Унија;
- унапредување на одбранбената политика во функција на развојот, независноста, територијалниот интегритет, безбедноста на граѓаните и колективната безбедност;
- обезбедување на владеење на правото и независност на правосудството;
- подигнување на квалитетот на образованието достапно за сите, согласно побарувачката на пазарот на трудот, развој и унапредување на културата и спортот;
- професионална и ефикасна јавна администрација, поддржана со интензивна дигитализација, оптимална структура и иновативни процеси и техники;
- целосно спроведување на Охридскиот рамковен договор, градење на граѓанска држава со етничка и социјална кохезија, врз принципите на меѓусебна толеранција и почитување и

МАКСИМАЛНИ ИЗНОСИ НА РАСХОДИ

Основните приоритети на среднорочната фискална политика се во насока на зачувување на макроекономската стабилност и етапна фискална консолидација, со цел одржување поволни услови за забрзан економски развој, редизајнирање на структурата на јавните финансии преку зголемено учество на капиталните расходи, како и зајакнување на процесот на планирање, извршување и известување за јавните финансии. Во услови на здравствена КОВИД-19 криза во претходните години и на продлабочена економска криза оваа година предизвикана од надворешни фактори и влијанија, фискалната политика е насочена кон зачувување на макроекономската стабилност и спроведување на

рестриктивна буџетска потрошувачка согласно реалните можности на страната на приходите и ефикасно управување со јавниот долг, без притоа да се предизвика неоправдано зголемување на долгот до ниво кое може да ја загрози стабилноста на економијата и економскиот раст на државата.

Во наредниот среднорочен период ќе се продолжи со стимулирање на приватната потрошувачка на граѓаните и дополнителна поддршка на стопанството во иновативни и извозни дејности, зголемување на конкурентноста, продуктивноста и модернизирање и дигитализација на процесите.

Приоритетите на среден рок ќе бидат насочени кон зголемување на обемот на инвестициите со директна поддршка на активностите на компаниите, унапредување и олеснување на инвестициската клима, отварање на нови работни места преку активните мерки за вработување, како и поддршка и развој на микро, мали и средни претпријатија. Ова подразбира дека поддршката ќе се реализира преку креирање развојни фондови, фондови за поддршка на иновации, гарантни фондови, еквити фондови, фондови за ризичен (venture) капитал и слични инструменти за поддршка на извозни компании, мали и средни претпријатија, како и социјални претпријатија. Притоа, се планираат јавни приватни партнерства, концесии и други инструменти за финансирање јавни капитални проекти, но и проекти на приватниот сектор.

Со среднорочната фискална стратегија се утврдуваат вкупните лимити на буџетските расходи, како и вкупните лимити по буџетски корисници. Со очекуваната наплата на приходите, ќе се обезбеди етапно стеснување на вкупниот буџетски дефицит од 5,3% од БДП во 2022 година, на 2,8% во 2027 година. Примарниот буџетски дефицит исто така континуирано ќе се намалува од 4,0% од БДП во 2022 година до постигнување на ниво на 1,3% во 2027 година.

Вкупните приходи на Буџетот на РСМ (централен буџет и фондови) за периодот 2023-2027 година се планирани во висина од околу 29,5% од БДП. Проекциите на приходите во наредниот среднорочен период се на база на реализираните приходи од претходни години и ефектите од планираните реформи во даночната сфера.

Во структурата на планираните приходи, даночните приходи учествуваат со 59,9%, приходите по основ на социјални придонеси со 30,1%, неданочните и капиталните приходи со 7,7%, додека остатокот од приходите се очекува да се реализираат од фондовите на ИПА и од други донации. Во рамките на даночните приходи најзначаен износ на приходи ќе се остварува по основ на ДДВ, персонален данок на доход и акциза.

Проекциите на социјалните придонеси кои претставуваат изворни приходи на фондовите за пензиско, здравствено осигурување и вработување во наредниот среднорочен период се базираат на постојната законска регулатива за утврдување на висината на стапките за пензиско и здравствено осигурување како и на очекуваните економски движења, кои ќе се одразат на соодветните параметри-раст на вработеноста и платите.

Неданочните приходи во наредниот среднорочен период учествуваат со околу 6,3% во вкупните приходи, а во нив најзначајно е учеството на приходите по основ на административни такси и други неданочни приходи што ги остваруваат буџетските корисници на сопствените сметки. Во рамки на капиталните приходи планирано е интензивирање на активностите околу продажбата на земјоделското земјиште.

Во проекцијата на приходите на Буџетот на Република Северна Македонија во делот на странските донации, во наредниот период планирани се донациите што буџетските корисници ќе ги реализираат за конкретни проекти, како и повлекувањата од предпристапните фондови на ЕУ. Расходната страна на Буџетот на РСМ во наредниот период целосно е креирана во функција на остварување на стратешките приоритети, забрзување на економскиот раст, приоритетот за интегративните процеси на Република Северна Македонија во ЕУ и обврските кои произлегуваат од членството во НАТО.

Просечното учество на вкупните расходи на Буџетот на Република Северна Македонија во периодот 2023-2027 година изнесува околу 32,9% од БДП. Проекциите на расходите на Буџетот за наредниот среднорочен период се подготвени врз база на три клучни основи:

- ✓ усогласеност на проекцијата на приходите со планираните економски активности;
- ✓ проекцијата на вкупните расходи на Буџетот обезбедува континуирана фискална консолидација и
- ✓ планираните износи на расходи обезбедуваат редовно и непречено извршување на сите законски обврски.

При проекцијата на износот и структурата на тековните расходи за наредниот период, земени се предвид следните претпоставки:

- во делот на расходите за плати и надоместоци содржани се ефектите од контролата на новите вработувања, оптимизација на јавната администрација, како и ефектот на усогласувањето на платите на вработените кај буџетските корисници со минималната плата,
- навремена исплата на пензиските примања, согласно новата методологија на пресметка на пензиите, според која усогласувањето на пензиите се врши според движењето на индексот на трошоците за живот во висина од 50% и порастот на просечно исплатената плата на сите вработени во висина од 50%,
- навремена исплата на социјалните надоместоци, реформиранiot систем за социјална заштита (гарантиран минимален приход) со цел обезбедување сигурна материјална состојба на корисниците на овие права
- здравствената заштита која се реализира преку Фондот за здравствено осигурување, во најголем дел се однесува на финансирање на здравствените услуги за населението.
- спроведување на активните политики и мерки за вработување, кои ќе бидат

насочени кон креирање на програми, мерки и услуги за вработување кои ќе се спроведат за да се подобри функционирањето на пазарот на трудот, да се поддржи создавањето на нови работни места, како и вработувањето на млади лица - младинска гаранција.

- оптимална поддршка со обезбедување на средства за поефикасно користење на субвенциите во земјоделството со цел креирање на систем на оддржливо и конкурентно земјоделско производство, како и поттикнувањето на вработувањето преку земјоделски бизниси, преку поддршка на растително и животинско производство, со цел стимулирање на приносите, зголемување на продуктивноста, поголема конкурентност, како и амортизирање на ценовните притисоци на основните прехранбени производи,
- поттикнување на економскиот раст и развој во Република Северна Македонија преку унапредување на бизнис опкружување и создавање амбиент за динамичен и конкурентен бизнис, поддршката на оддржливи и конкурентни микро, мали и средни претпријатија, унапредување на претприемништвото и иновација.

Среднорочните фискални проекции имаат силна развојна компонента, со значајно учество на капиталните расходи од 4% во БДП на годишно ниво и претставуваат клучни елементи на јавните финансии. Фокусот на фискалната политика останува на обезбедување значително ниво на јавни инвестиции, кои се предуслов за подобрување на економските перспективи, како и подобар живот на граѓаните. Во таа насока, планиран е значителен износ на капитални инвестиции преку користење на средства од Буџетот, вклучително и средствата обезбедени со заеми од меѓународните финансиски институции и билатерални кредитори. Планираните износи укажуваат на интензивирање на инфраструктурните проекти, односно за инвестициски вложувања за патната и железничката инфраструктура, енергетската и комуналната инфраструктура, како и капитални инвестиции за подобрување на условите во здравствениот, образовниот и социјалниот систем, земјоделството, културата, спортот, заштитата на животната средина и правосудството.

Предлог буџетското барање потребно е да биде изготвено во рамки на максималните износи на расходи, дадени во прилог за секој буџетски корисник. При подготовка на буџетското барање, буџетските корисници треба да ја имаат во предвид определбата на Владата на Република Македонија за дисциплинирана буџетска потрошувачка и зголемување на нивото на капиталните расходи, за сметка на намалувањето на помалку продуктивните трошоци.

УПАТСТВО И НАСОКИ ЗА ПОПОЛНУВАЊЕ НА БУЏЕТСКИОТ ЦИРКУЛАР ЗА 2023 ГОДИНА АПЛИКАЦИЈА Е - ЦИРКУЛАР

Буџетските барања за 2023 година ќе се пополнуваат електронски, преку апликацијата Е-циркулар, достапна на следниот линк: <https://ecirkular.finance.gov.mk/>.

Буџетските корисници кои се веќе регистрирани во апликацијата Е-циркулар ги користат постојните лозинки за влез во апликацијата и начинот на пополнување на буџетското барање е идентичен како и претходната година.

Буџетските корисници кои не се регистрирани во апликацијата Е-циркулар се должни да извршат електронска регистрација и до Министерството за финансии да достават Барање за активација на корисничка сметка. При регистрација во системот, буџетскиот корисник внесува даночен број на субјектот, име и презиме на одговорното лице за пополнување на буџетското барање, е-маил адреса и лозинка за влез. Називот на буџетскиот корисник се прикажува автоматски, врз основа на внесениот даночен број. Откако буџетскиот корисник ќе се регистрира, на внесената е-маил адреса ќе му биде испратено Барањето за активација на корисничката сметка, кое е потребно во писмена форма да се достави до Министерството за финансии. Откако одговорниот буџетски аналитичар во Министерството за финансии ќе го разгледа и одобри Барањето, буџетскиот корисник ќе добие електронска потврда, по што ќе биде во можност да се најави во апликацијата Е-циркулар со претходно одбраната лозинка и да започне со пополнување на буџетското барање.

ПРОФИЛ: По извршената регистрација и најава во апликацијата Е-циркулар, буџетските корисници најпрво ги пополнуваат податоците во овој дел кои се однесуваат на основните надлежности и функции на буџетскиот корисник, а потоа се пристапува кон пополнување на Буџетското барање. Во овој дел, буџетските корисници даваат општи податоци со краток опис на надлежностите, основните цели и функции, приоритетите и планираните активности за 2023 година, постигнатите резултати во 2022 година и очекуваните резултати во 2023 година. Буџетските корисници треба да ги презентираат главните цели и приоритети согласно стратешкиот план.

ВНЕС НА БУЏЕТ: Во овој дел, преку полето "Нов запис," се внесуваат планираните приходи и расходи за период од три години, по видови сметки (637, 631, 787, 785, 786, 660) и за сите видови на потпрограми (владина, буџетски и развојни). Износите се внесуваат во полн износ, што ќе завршува со три нули. Приходите се прикажуваат на ниво на приходни потставки, а расходите на ниво на расходни ставки. Буџетското барање задолжително треба да биде доставено во рамките на максималните износи на расходи за соодветната фискална година.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПОТПРОГРАМА: Програмата е збир од поврзани сродни активности и проекти насочени кон остварување на заедничка цел или цели, додека потпрограмата е активност или проект кој е составен дел од програмата. Во овој дел, преку полето “Нов запис,” треба да се образложат сите потпрограми (буџетски, развојни, владини) преку краток опис на целта на потпрограмата и активностите која истата ги опфаќа.

ИНДИКАТОР ПРОГРАМА: Во овој дел, преку полето “Нов запис,” се внесуваат аутпут индикатори за остварување за секоја одделна програма, преку кои ќе се овозможи мерење на резултатите од реализацијата на програмите, како и оправданоста на алоцираните средства во истите. Најпрво се врши избор на соодветната програма, а потоа се внесува образложение за индикаторот и се дефинира назив на самиот индикатор кој треба да биде мерлив (квантитативен). Индикаторот се внесува за период од 5 години, односно за 2021 година (Тековна-1), 2022 година (Тековна), 2023 година (Тековна +1), 2024 година (Тековна +2) и 2025 година (Тековна+3). За секоја програма може да се внесат максимум по 3 аутпут индикатори. Со чекирање на полето кај соодветниот индикатор, буџетскиот корисник е должен да одбере најмалку 1, а најмногу 3 од вкупно внесените аутпут индикатори (за сите програми) кои ќе ги означат како најрелевантни за самата институција.

Индикаторите треба да се фокусираат на клучните активности на програмата и би требало да ја мерат нејзината најважна активност. Аутпут индикаторите не се развиваат за да известуваат за секоја активност која што се извршува со програмата, туку треба да се фокусираат на најважните цели кои се постигнуваат со програмата, нивната поврзаност со стратешкиот план и како се трошат алоцираните средства од програмата.

ПРОГРАМА И ПОТПРОГРАМА: Буџетските програми претставуваат главна активност или група на активности кои се извршуваат согласно обврските утврдени со закон и друга правна регулатива. Сите активности на еден буџетски корисник кои не се идентификувани како владини програми, треба да се прикажат преку буџетски програми.

Програмската класификација претставува структура на шифри за класифицирање на програмите и потпрограмите утврдени со буџетот. При подготовка на буџетските барања за 2023 година буџетските корисници се обврзани да го користат истиот начин на прикажување на своите активности преку буџетски и владини програми, како и во претходните години, односно владините програми се обележуваат со буква, а буџетските програми со цифра. Развојните потпрограми кои се составен дел на владините програми се обележуваат со две букви, додека развојните потпрограми кои се составен дел на буџетските програми се обележуваат со цифра и буква.

Во овие два дела, преку полето „Нов запис“, буџетските корисници имаат можност да предлагаат нови програми/потпрограми и соодветно да ги обележат. Во полето „Програма“, се внесува кодот на програмата (бројка или буква) и нејзиниот назив, додека во полето „Потпрограма“, се избира соодветната Програма, се внесува кодот на Потпрограмата (втората ознака, бројка или буква) и нејзиниот назив. Овде корисникот има преглед на сите до сега креирани програми и потпрограми, кои воедно му стојат на располагање при подготовка на буџетското барање за 2023 година. Креирањето на нови програми и потпрограми треба да биде само во случај кога постојните се несоодветни за одредена активност.

ДОПОЛНИТЕЛНИ ОБРАСЦИ

СИСТЕМАТИЗИРАНИ И ПОПОЛНЕНИ РАБОТНИ МЕСТА: Во овој образец се внесуваат податоци за работните места предвидени во актот за систематизација, бројот на систематизирани работни места, бројот на пополнетите работни места, планираниот број на пензионирања во тековната година за секое работно место и месецот на пензионирање.

ИНДИКАТИВЕН ПЛАН ЗА ЈАВНИ НАБАВКИ: Во овој образец се внесуваат податоци за описот/видот на јавната набавка, проценетата вредност на договорот/проектот, по години, како и потпрограмата, сметката и расходната ставка од која ќе бидат обезбедени средствата. Доколку одреден проект се реализира во тек на повеќе години, потребно е да се наведат износите за секоја година поодделно, додека за јавните набавки кои се планираат за реализација на годишно ниво, потребно е да се прикажат износите само за 2023 година. При пополнување на овој образец, буџетските корисници треба да ги имаат во предвид утврдените максимални износи на расходи за 2023 година.

ПОВЕЌЕГОДИШНИ КАПИТАЛНИ ПРОЕКТИ: Во овој образец се внесува финансиската конструкција за капиталните проекти кои буџетските корисници веќе ги реализираат или планираат да ги реализираат во тек на повеќе години. Капиталните проекти треба да бидат прикажани поединечно, според потпрограмата во која истите се опфатени и изворите на нивно финансирање (буџет, сопствени, донации, кредити). Ова би значело дека доколку во рамки на една потпрограма се реализираат повеќе проекти, истите треба да се прикажат засебно. За секој капитален проект се презентираат следните податоци: датумот на склучување на договорот за започнување со реализација на капиталниот проект, крајниот рок за негово целосно завршување, вкупната вредност на проектот со ДДВ и вклучен надзор, вкупната реализација до 31.12.2021 година, како и планираните средства за наредните години, се до целосното завршување на Проектот.

РОДОВО БУЏЕТСКИ ИНИЦИЈАТИВИ: Родово одговорно буџетирање претставува алатка преку која се овозможува при креирањето и спроведувањето на политиките, програмите и буџетите да се земат предвид различната положба на жените и мажите и различните предизвици со кои тие се соочуваат, истовремено создавајќи услови во креирање на поефикасни програми и поцелисходно трошење на јавните средства.

Согласно Стратегијата за родово одговорно буџетирање (РОБ), а во пресрет на потребите од вклучување на родовата димензија при буџетското планирање, родово буџетските иницијативи претставуваат дел од активностите на буџетските корисници.

Буџетските корисници кои во рамките на сопствениот буџет анализираат програми/активности од родов аспект, доставуваат назив на родовата иницијатива, краток осврт и цели на предлогот, како и предлог Буџет за реализација на иницијативата за период 2023-2027 година.

Дополнително на ова, за избраната родово буџетска иницијатива се утврдува полово разделен индикатор, чија вредност се прикажува за среднорочен период.

РАСПРЕДЕЛБА НА НАМЕНСКИ И БЛОК ДОТАЦИИ ПО ОПШТИНИ: Во овој образец, буџетските корисници кои што пренесуваат надлежности на општините потребно е вкупниот износ на наменските и блок дотациите за пренесените надлежности да го прикажат по општини. Напоменуваме дека средствата наменети за пренесените и делегираните надлежности кои се трансферираат на локално ниво се вклучени во рамките на максимално утврдените износи на расходи.

ОБРАЗЕЦ ЗА ИНПУТ ИНДИКАТОРИ ЗА ТЕКОВНИ РАСХОДИ

Во овој образец, буџетските корисници внесуваат податоци за инпут индикаторите кои се дадени во прилог на Табеларниот преглед. Инпут индикаторите за претходните години треба да бидат презентирани согласно извршениот Буџет (Завршна сметка), а за 2022 година согласно одобрените средства со Измените и дополнувањата на Буџетот на РСМ за 2022 година. Бројот на вработените за претходните години (неопределено, определено, договор на дело, авторски договор, привремено вработени) треба да биде презентирана со состојба 31.12, а за 2022 година со состојба 31.07.

Дополнителните обрасци се преземаат од апликацијата Е-циркулар, во делот „Обрасци,“ и по нивното пополнување буџетските корисници повторно ги прикачуваат во самата апликација, преку полето „Browse“ и „Upload“. Буџетските корисници не треба да го преименуваат називот на Excel документот, односно треба да го прикачат со истиот назив како што бил при неговото преземање од апликацијата Е-циркулар. Образецот за индикативниот план за јавни набавки,

Образецот за систематизирани и пополнети работни места и Образецот за инпут индикатори за тековни расходи се задолжителни за сите буџетски корисници, додека пак останатите обрасци ги пополнуваат буџетските корисници кои имаат повеќегодишни капитални проекти, родово буџетски иницијативи или пак вршат распределба на наменски и блок дотации.

По целосно пополнување на Буџетското барање согласно горенаведените насоки, буџетскиот корисник го поднесува барањето електронски до Министерството за финансии, преку полето „Поднеси Циркулар„. Вака поднесеното Барање се доставува и во печатена верзија, со потпис на раководното лице и печат на институцијата. Печатената верзија се обезбедува од самата апликација Е-циркулар, преку полето „Печати барање„.

Буџетското барање отпечатено од апликацијата Е-циркулар не ги опфаќа дополнителните обрасци. Истите треба да се отпечатаат во Excel формат и да се достават во печатена форма, заедно со испечатеното буџетско барање преку апликацијата Е-циркулар.

Детални технички инструкции во врска со употребата на апликацијата Е-циркулар може да се најдат во Упатството за употреба на корисниците прикачено на самата апликација.

Прилог 1

ПРЕДЛОГ ВЛАДИНИ ПРОГРАМИ

Програма	Потпрограма	Назив
А		Децентрализација
	А0	Децентрализација
	А2	Пренесување на надлежности на ЕЛС
Б		Мерки за намалување на сиромаштијата
	Б5	Субвенционирање на придонеси за поддршка на плати
	БА	Поттикнување на вработувањето
В		Унапредување на одбраната и безбедноста
	ВА	Интеграција во НАТО
Г		Јакнење на владеењето на правото
	Г1	Борба против корупција и организиран криминал
	Г2	Борба против трговија со луѓе и илегална миграција
Д		Економски развој
	Д0	Поддршка на домашен туризам за работници со ниски приходи
	Д5	Привлекување на странски директни инвестиции и развој на слободната економска зона
	Д6	Поддршка на инвестициони вложувања
	Д7	Унапредување на деловните активности
	Д9	Финансиска поддршка на инвестициите
	ДА	Инвестиции во железничката инфраструктура
	ДВ	Технолошки индустриски развојни зони
	ДГ	Поддршка на развојот на мали и средни претпријатија
К		Реформа на јавната администрација
	К2	Стручно оспособување и усовршување
	К5	Соодветна и правична застапеност на заедниците
	К6	Реформа на јавната администрација
М		Интеграција во ЕУ
	МА	Помош при транзиција и институционална надградба

	МБ	Прекугранична соработка
	МВ	Регионален развој
	МД	Рурален развој
	МЕ	Инструмент за претпристапна помош - ИПА2
Н		Информациски и комуникациски технологии
	Н1	Радиодифузна дејност
	НА	Развој и имплементација на ИКТ
О		Регионален развој
	ОА	Рамномерен регионален развој
П		Мерки за справување со Covid 19 кризата и други антикризни мерки
	П1	Мерки за справување со Covid 19 кризата и други антикризни мерки
С		Унапредување на животната средина
	С1	Унапредување на животната средина
	С5	Зелен развој
Т		Инвестиции во образованието
	ТА	Изградба на основни училишта
	ТБ	Реконструкција на основни училишта
	ТВ	Изградба на училишни спортски сали во основни училишта
	ТГ	Изградба на средни училишта
	ТД	Реконструкција на средни училишта
	ТЕ	Изградба на училишни спортски сали во средни училишта
	ТК	Изградба и реконструкција на студентски домови
	ТЛ	Енергетски ефикасна рехабилитација на студентските домови

Образец за финансиска конструкција на повеќегодишни капитални проекти															
назив на буџетски корисник:															
Реден број	Проект	дата на склучување на договорот	рок за целосна реализација	Сметка	Пот-програма	вкупна вредност на проектот (со до 31.12.2021)	вкупна реализација до 31.12.2021	2022 планирано со Буџет	2023	2024	2025	2026	2027	останато за плаќање по 2027	ВКУПНО
1															0
2															0
3															0
4															0
5															0
6															0
7															0
8															0
9															0
10															0
11															0
12															0
13															0
14															0
15															0
16															0
17															0
18															0
19															0
20															0
ВКУПНО						0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* За проекти со повеќе извори на финансирање (буџетски средства, кредит, донации и сл.) потребно е истите да се внесат во нов ред.

* Доколку во рамки на една потпрограма се реализираат повеќе проекти, истите се прикажуваат поединечно

Образец за индикативниот план за јавни набавки

Реден број	Опис на јавна набавка	Извор на финансирање - сметка (630, 631, 785, 787/788,786)	Буџетска/Владина програма	Ставка 2021 исплатено	2022 планирано со Буџет	2023	2024	2025	2026	2027	ВКУПНО
1											0
2											0
3											0
4											0
5											0
6											0
7											0
8											0
9											0
10											0
11											0
12											0
13											0
14											0
15											0
16											0
17											0
18											0
19											0
20											0
ВКУПНО				0	0	0	0	0	0	0	0

Образец за родово буџетски иницијативи						
Назив на буџетски корисник:						
Назив на родово буџетската иницијатива						
Краток осврт и цели на предлогот						
Индикатор						
Вредност на индикатор	2023	2024	2025	2026	2027	
Предлог Буџет за реализација на предлогот	2023	2024	2025	2026	2027	

Образец за систематизирани и пополнети работни места					
Реден број	Звање (Систематизирани работни места)	Број (Систематизирани работни места)	Број (Пополнети работни места)	Планирани пензионирања во 2023 година	Месец на реализација на редовното пензионирање
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

ОБРАЗЕЦ ЗА ИНПУТ ИНДИКАТОРИ ЗА ТЕКОВНИ РАСХОДИ

НАЗИВ НА БУЏЕТСКИ КОРИСНИК						
ред. бр.	Индикатор	2018	2019	2020	2021	2022
1	Број на вработени на неопределено време					
2	Број на вработени на определено време					
3	Просечна месечна бруто плата за вработените (неопределено и определено време)					
4	Број на привремено вработени лица					
5	Трошоци за привремено вработени лица					
6	Број на лица ангажирани со договор на дело					
7	Број на лица ангажирани со авторски договор					
8	Трошоци за договорно ангажирање на лица (договор на дело и авторски договор)					
9	Оперативни расходи по вработен (Расходи за Стоки и услуги/Број на вработени)					
10	Трошоци за репрезентација по вработен (неопределено и определено време)					
11	Трошоци за телефонски услуги по вработен (неопределено и определено време)					
12	Канцелариски простор по вработен (неопределено и определено време)					
13	Канцелариски материјали по вработен (неопределено и определено време)					
14	Број на возила					
15	Горива и трошоци за одржување на возила					
16	Процент на неизмирени обврски во однос на вкупен буџет					

Образец за распределба на наменските и блок дотации по општини

Реден број	Општина	Наменска дотација за	Блок дотација за
1	АРАЧИНОВО		
2	БЕРОВО		
3	БИТОЛА		
4	БОГДАНЦИ		
5	БОГОВИЊЕ		
6	БОСИЛОВО		
7	БРВЕНИЦА		
8	ВАЛАНДОВО		
9	ВАСИЛЕВО		
10	ВЕВЧАНИ		
11	ВЕЛЕС		
12	ВИНИЦА		
13	ВРАПЧИШТЕ		
14	ГЕВГЕЛИЈА		
15	ГОСТИВАР		
16	ГРАДСКО		
17	ДЕБАР		
18	ДЕБАРЦА		
19	ДЕЛЧЕВО		
20	ДЕМИР КАПИЈА		
21	ДЕМИР ХИСАР		
22	ДОЈРАН		
23	ДОЛНЕНИ		
24	ЖЕЛИНО		
25	ЗЕЛЕНИКОВО		
26	ЗРНОВЦИ		
27	ИЛИНДЕН		
28	ЈЕГУНОВЦЕ		
29	КАВАДАРЦИ		
30	КАРБИНЦИ		
31	КИЧЕВО		
32	КОНЧЕ		
33	КОЧАНИ		
34	КРАТОВО		
35	КРИВА ПАЛАНКА		
36	КРИВОГАШТАНИ		
37	КРУШЕВО		
38	КУМАНОВО		
39	ЛИПКОВО		
40	ЛОЗОВО		
41	МАВРОВО И РОТУШЕ		
42	МАКЕДОНСКИ БРОД		
43	МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА		
44	МОГИЛА		
45	НЕГОТИНО		
46	НОВАЦИ		
47	НОВО СЕЛО		
48	ОХРИД		
49	ПЕТРОВЕЦ		
50	ПЕХЧЕВО		

51	ПЛАСНИЦА		
52	ПРИЛЕП		
53	ПРОБИШТИП		
54	РАДОВИШ		
55	РАНКОВЦЕ		
56	РЕСЕН		
57	РОСОМАН		
58	СТАРО НАГОРИЧАНЕ		
59	СВЕТИ НИКОЛЕ		
60	СОПИШТЕ		
61	СТРУГА		
62	СТРУМИЦА		
63	СТУДЕНИЧАНИ		
64	ТЕАРЦЕ		
65	ТЕТОВО		
66	ЦЕНТАР ЖУПА		
67	ЧАШКА		
68	ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО		
69	ЧУЧЕР САНДЕВО		
70	ШТИП		
71	АЕРОДРОМ		
72	БУТЕЛ		
73	ГАЗИ БАБА		
74	ЃОРЧЕ ПЕТРОВ		
75	КАРПОШ		
76	КИСЕЛА ВОДА		
77	САРАЈ		
78	ЦЕНТАР		
79	ЧАИР		
80	ШУТО ОРИЗАРИ		
81	СКОПЈЕ		